

K6 ψυχή PSYYKHEE fem. (103x) sielu (sana)

(päivitelty 21.11.2023)

K KREIKKA <https://gen.fi/k.html>

K6 SANAN SELITYS <https://gen.fi/k6.html>

K6 Ψ PSII SANAT <https://gen.fi/k6-23.html>

K6 ψυχή psyykhee fem. (103x) sielu (sana)
<https://gen.fi/k6-23-psyykhee-sielu.html>

SISÄLLYSLUETTELO (luonnos)

0. Dokumentteja
1. Psyykhee LXX:ssa
2. Psyykhee UT:ssa
3. Nefesh VT:ssa
4. Nafsha Peshittassa
5. Ote Matti Liljeqvistin sanakirjasta

0. DOKUMENTTEJA

- Concordance to the Septuagint. 2nd ed. Ed. Hatch & Redpath.
Baker Academic [1906] 1998
- Greek–English Lexicon of the Septuagint. 3rd Ed.
Deutsche Bibelgesellschaft 2015
- Jennings, William: Lexicon to the Syriac New Testament.
LWM Publications [1926] 2011
- Liddell & Scott: A Greek–English Lexicon. Clarendon Press 1940
<http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3atext%3a1999.04.0057>
- Liljeqvist, Matti: Uuden testamentin sanakirja kreikka–suomi.
Finn Lectura 2007 (MLK)
- Liljeqvist, Matti: Vanhan testamentin heprean ja aramean sanakirja.
Finn Lectura 2010 (MLH)
- Muraoka: A Greek–Hebrew/Aramaic Two-way Index to the Septuagint.
Peeters 2010

1. PSYYKHEE LXX:SSA

Kreikan ψυχή psyykhee-sanaa käytetään Septuagintassa (LXX) yli 700 kertaa yhdeksän eri heprean sanan käännöksenä.

Sulkeissa on ilmoitettu

- montako kertaa heprean sana on käännetty kreikkaan psyykhee-sanalla
- montako kertaa heprean sana esiintyy Tanachissa
- heprean sanan perusmerkitykset

אִישׁ אִישׁ 1

ish mask. (1/2179, mies, ihminen, joku)

חַי חַי 2

chai adj. (pa. partis.) (1/239, elävä)

חַיָּה חַיָּה 3

chaja fem. (3/108, elävä olento, elämä)

חַיִּים חַיִּים 4

chajim mask. mon. (1/150, elämä, "elämät")

לֵב לֵב \ לֵבָב לֵבָב 5

lev/levav mask. (34/851, sydän, sisin)

מֵת מֵת 6

met pa. partis. (1/39, kuollut olento)

√ מוֹת mut kuolla

נֶפֶשׁ נֶפֶשׁ 7

nefesh fem. (~700/753, kita, kurkku, hengitys, elämä, elämänvoima, hengittävä olento: kokonainen ihminen/olento)

קָרֵב קָרֵב 8

kerev mask. (1/277, sisin, mieli, sydän)

רוּחַ רוּחַ 9

ru^ach mask. & fem. (4/378, henkäys, tuuli, hengitys, henki)

Septuagintan psyykhee-sana tarkoittaa useimmiten hengittävää elävää olentoa tai elämää (~710 kertaa). Joskus (~5 % esiintymistä) sillä on kuitenkin myös merkitys "sydän eli sisin (levav, kerev, 35 kertaa)". Tämä sydän- eli sisin-merkitys lähenee psyykhee-sanana myöhempiä uusitamentillista käyttöä, jossa

sitä käytetään yhtenä terminä kuvaamassa kolmijaollista ihmistä (ruumis, sielu, henki). Heprean sydän- tai sisin-sana tarkoittaa kuitenkin laajemmin sisäistä elämää, erityisesti hengellistä suhdetta Jumalaan. Septuagintassa psyykhee tarkoittaa sydämen eli sisimmän rinnalla myös henkeä.

Septuagintassa adjektiivi ψυχικός [ῥ] psyykhikos (sielullinen, luonnollinen, inhimillinen) sekä siitä johtuva adverbi ψυχικῶς [ῥ] psyykhikoos esiintyvät vain Makkabilaiskirjoissa tunteita tarkoittavassa merkityksessä (sääli, kiintymys).

2. PSYKHEE UT:SSA

ψυχή [ῥ] psyykhee fem. (UT 103x) sielu

Klassisessa kreikassa psyykhee-sanana (lat. anima) peruseritys on hengitys. Muita merkityksiä (Liddell and Scott's Greek–English Lexicon):

elämän merkki (sign of life)

elämä (life)

henki (soul, spirit, ghost)

sooma-sanana eli ruumiin vastakohta (opposite to σῶμα)

sydän, sisin (soul, heart)

mieli, ymmärrys (soul, mind, understanding)

UT:ssa psyykhee-sanana käytetään kaikissa näissä merkityksissä. Lisäksi UT:ssa sanalla on tunteisiin liittyvä merkitys sekä merkitys "ihminen". Erityisesti on huomattava kolmijako eli trikotomia (1Tess05_23): ruumis (sooma), sielu (psyykhee) ja henki (pneuma).

3. NEFESH VT:SSA

Psyykhee-sanana uusitamentillinen käyttö erillään ruumiista ja hengestä poikkeaa merkittävästi sen vanhatestamentillisesta merkityksestä.

Septuagintassa psyykhee (useimmiten heprean nefesh-sanana käännöksenä) tarkoittaa lähes aina kokonaista ihmistä, johon kuuluvat sekä ruumis, sielu että henki. Ihmisen kolmijakoa ei VT:ssa suoranaisesti esitetä. Ihmisestä puhuttaessa nefesh (LXX psyykhee) tarkoittaa useimmiten kokonaista ihmistä ruumiineen, sieluineen ja henkineen.

"Sielu veressä" (1Moos09_04 rinn.) ei siis tarkoita, että veressä olisi joku persoona (sielu), vaan sitä että veressä on elämänvoima. Oikea käännös:

Elämänvoima on veressä. Allekirjoittaneen mielestä VT:n käänöksessä ei pitäisi käyttää nefesh-sanasta missään kohtaa sielu-sanaa. Lukija ymmärtää sen helposti UT:n näkökulmasta väärin erillisenä osana ruumiista ja hengestä.

Vanhatestamentillisessä merkityksessä (ihminen, elävä olento, elämä) psyykhee esiintyy UT:ssa esim. seuraavissa kohdissa:

ihminen

(Apt02_41, Apt03_23)

elämä, henki

(Matt02_20, Matt10_39, Matt20_28, Luuk12_20, Joh12_25, Apt20_10, Ilm08_09)

4. NAFSHA-SANA PESHITTASSA

נַפְשָׁא נַפְשָׁא nafsha fem., st. abs. נַפְשָׁן, mon.

Jenningsin sanakirjassa on annettu seuraavat merkitykset arameankielisen (syyriankielisen) Peshittan nafsha-sanalle:

elämää ylläpitävä, sielu tai sydän

(the vital or animating principle; the soul or heart)

(tunteiden tyyssija, as seat of emotions) (Matt. 26:38),

(erillinen osa ruumiista, as apart from the body) (Ilm. 6:9)

ihminen, persoona (souls as persons) (Ap. t. 2:41, Luuk. 9:56)

elämä (life) (Matt. 2:20, Matt. 6:25, Matt. 16:25, 1. Kor. 14:7)

itse (self) (Matt. 12:26, Matt. 16:24)

me itse (ourselves) (2. Kor. 4:5)

yksimielisesti (with one accord) bachada nefesh (Ap. t. 1:14)

בְּחֶדְא נַפְשָׁא

Aramean- eli syyriankielisessä UT:ssa (Peshitta, joka on ainakin osittain käännetty kreikankielisistä teksteistä) näytetään käytettävän nafsha-sanaa samassa merkityksessä kuin UT:n kreikassa psyykhee-sanaa. Nafsha vastaa etymologisesti eli sananjohdollisesti heprean nefesh-sanaa.

Arameankielisessä UT:ssa käytetyn nafsha-sanana merkitys ei ole kuitenkaan siis sama kuin VT:n heprean nefesh-sanalla. Aramean nafsha on Peshittassa vastine kreikan psyykhee-sanalle.

Adjektiivi ψυχικός [ὑ] psyykikos (sielullinen, luonnollinen, inhimillinen) esiintyy UT:ssa kuusi kertaa. Syyriankielisessä UT:ssa sitä vastaa jokaisessa kohdassa nafsha tai siitä johdettu adjektiivi.

5. OTE MATTI LILJEQVISTIN SANAKIRJASTA

ψυχή [ὑ] -ἦς ἡ (103x, [Matt02_20](#)) elämä, henki, sielu, ihminen

- 1. sielu, henki, ihmisen tai eläimen eläväksi tekevä osa – Ap. t. 20:10
τὰ ἔχοντα ψυχάς: elävä – Ilm. 8:9
τὴν ψυχὴν ἀπαιτέω: ottaa pois jonkin henki – Luuk. 12:20
ζητέω τὴν ψυχὴν: väijyä jonkin henkeä – Matt. 2:20
δίδωμι τὴν ψυχὴν: antaa henkensä – Matt. 20:28
ἀγαπάω τὴν ψυχὴν: rakastaa ajallista elämää,
pitää henkeään arvokkaana – Ilm. 12:11
- 2. sielu, tunteva ihminen – Luuk. 12:19
ἐπιθυμία τῆς ψυχῆς: sielun halu – Ilm. 18:14
περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχὴ μου:
olen hyvin murheellinen – Matt. 26:38
μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου:
minun henkeni riemuitsee – Luuk. 1:46
ἐκ ψυχῆς: täydestä sydäimestä – Ef. 6:6
μῆ ψυχῆ: yksimielisesti – Fil. 1:27
- 3. sielu iankaikkisen elämän osallisena – Jaak. 1:21
σώζω ψυχὴν ἐκ θανάτου:
pelastaa sielu kuolemasta – Jaak. 5:20
τὴν ψυχὴν ζημιόω: menettää sielunsa – Matt. 16:26
- 4. sielu erillisenä osana – 1. Tess. 5:23
- 5. elämä – Matt. 10:39
τὴν ψυχὴν αὐτοῦ περιποιέω: turvata elämänsä – Luuk. 17:33
φιλέω τὴν ψυχὴν αὐτοῦ: rakastaa elämäänsä – Joh. 12:25
- 6. sielu, elävä olento – Ilm. 16:3
- 7. ihminen – Ap. t. 2:41
πᾶσα ψυχὴ: jokainen – Ap. t. 3:23

ψυχικός [ὑ] -ή -όν adj. (6x, **1Kor02_14**) sielullinen, luonnollinen,
inhimillinen

[ψυχή 103x elämä, henki, sielu]

- 1. (hengellisen vastakohta) – 1. Kor. 2:14
- 2. ihmisten mielestä nouseva – Jaak. 3:15